

INGLISE KEELE KASUTUSEST EESTI TASKUHÄÄLINGUTES JA VLOGIDES

Helin Kask

Tallinna Ülikool

Ülevaade.¹ Artikkel käsitleb inglise keele kasutamist Eesti taskuhäälingutes ja vlogides. Varasemad uurimused on valdavalt analüüsinud inglise keele kasutamist ühe žanri piires, siinne artikkel keskendub aga kahe erineva suulise kõne žanri kõrvutamisele. Kokku on analüüsitud 8 taskuhäälingut (ligi 9 tundi materjali, saated avaldatud 2023. a) ja 10 vlogi (ligi 13,5 tundi materjali, avaldatud 2018.–2022. a). Kõik saated on transkribeeritud ning tekstides on märgendatud inglise koopiad ja koodivaheldused, seejärel on materjali analüüsitud nii kvantitatiivselt kui ka kvalitatiivselt. Tulemused näitavad, et vlogides on kopeerimine intensiivsem ja ulatuslikum kui taskuhäälingutes: 1000 sõne kohta esineb vastavalt 21 ja 12 koopiat ning 3,2 ja 0,3 koodivaheldust. Koopialiikide osakaal on aga samasugune: domineerivad täielikud koopiad, millele järgnevad valikulised ja seejärel segakoopiad. Kopeerimise põhjused on valdavalt samad: semantiline spetsiifilisus (nt lünga täitmiseks), pragmaatiline olulisus (nt vestluse suunamiseks), ekspressiivsus (nt tugevate emotsioonide väljendamiseks) ja idiomaatilisus.

Võtmesõnad: koodikopeerimine, suuline kõne, taskuhäälingud, vlogid, eesti keel, inglise keel

I. Sissejuhatus ja taust

Inglise-eesti keelekontaktid ei ole midagi uut, inglise keelest laenamist on täheldatud juba 1820-ndatel. Tol ajal toimus laenamine peamiselt saksa keele vahendusel, hiljem on laenatud ka vene keele vahendusel.

¹ Artikkel on valminud Tallinna Ülikooli uuringufondi rahastatava projekti nr TF924 „Eesti mitmekeelne virtuaalruum“ raames.

(Jõgi 2014: 230–236) Alates 1990-ndatest on laenamine hoogustunud, oma roll on selles nii Eesti taasiseseisvumisel ja Läänega suhtluse taastamisel, inglise keele kujunemisel *lingua franca*'ks kui ka IT-arengutel, mis on keelekontakte hoogustanud. Laenatud sõnavara on peegeldanud ajastut ja kahe keele kultuurisidemeid.

Kuna inglise keelest on kujunenud *lingua franca*, ei ole intensiivne laenamine inglise keelest omane vaid eesti keelele, vaid see leiab aset ka paljudes teistes keeltes ning hoogustub veelgi (Mair 2013). Inglise keele levikut on soodustanud esiteks globaliseerumine ja teiseks meediastumine. Keelel on globaliseerumises tähtis roll, Blommaerti (2010: 2) hinnangul on keel sellega olemuslikult seotud: inglise keel kui ühine suhtluskeel võimaldab vahetada mõtteid ja teadmisi teistega kogu maailmas. Lisaks mõjutab tänapäeval suhtlust ning kultuurilist ja sotsiaalset käitumist ka meedia (Androutsopoulos 2016), mis ühtlasi aitab inglise keele kasutamist ja levikut veelgi hoogustada (Hjarvard 2004).

Sageli tekivad keelekontaktid just eri (uue)meediavormide abil, mis kujundavad muu hulgas inimeste keelekasutust ja -valikuid. Avalikkuses on nimetatud sellist kõnepruuki – kasutada läbisegi inglise ja eesti keelt – Estonglishiks või Estinglishiks, kuid üldiselt on sellel sõnal ja nähtusel negatiivne varjund (vt nt Niineste 2017; Mesipuu 2025). Eesti keeleteadlased on aga mitmekeelset suulist kõnet uurinud kontaktlingivistilisest ja kasutuspõhisest vaatenurgast, kirjeldades mitmekeelse kõne esinemist näiteks vlogides (nt Ratt 2017; Praakli *et al.* 2022; Vihman *et al.* 2022; Sell 2024) ja taskuhäälingutes (nt Rästa 2020; Mägi 2022), aga ka arvutimänge mängides (Lifländer 2020) ja ühe raadiokanali hommikuprogrammis (Voolaid 2017).

Siinses artiklis püütakse esimest korda võrrelda inglise-eesti mitmekeelset kõnet kahes erinevas suulises žanris: taskuhäälingud ja vlogid. Senised uurimused on valdavalt olnud ühe žanri kesksed, kuid eri žanrite kõrvutamine võimaldab analüüsida, kas ja kuidas mõjutavad meedium, formaat ja kontekst mitmekeelse kõne esinemist. Taskuhäälingute ja vlogide põhikeel on eesti keel, kuid kõigis saadetes kasutatakse vähemal või rohkemal määral ka inglise keelt. Artiklis uuritakse: 1) millisel määral ja mille poolest erineb mitmekeelne kõne

taskuhäälingutes ja vlogides ning 2) missugused kontaktilmingud (eri liiki koopiad, koodivaheldus, muud ilmingud) neis esinevad. Selleks analüüsitakse andmestikke nii kvantitatiivselt kui ka kvalitatiivselt, tuginedes Lars Johanson (1993, 2002) koodikopeerimise mudelile, ning esitatakse analüüsi põhitulemused.

2. Koodikopeerimise mudel

Siinses artiklis kasutatakse inglise-eesti kontaktnähtuste uurimiseks Johanson (1993, 2002) välja pakutud koodikopeerimise mudelit, mida on ka Eestis mitmekeelse suhtluse uurimiseks kasutatud (vt nt Verschik 2019; Rästa 2020; Kask 2021). Selle mudeli keskne idee on, et ühe keele (mudelkood, enamasti K2) elementi jälgendatakse ehk kopeeritakse ning sisestatakse seejärel teise keelde (baaskood, enamasti K1). Saadud tulemust nimetatakse koopiks, mis võib olla ühekordne ja juhuslik, kuid mis võib ka K1-s pikemalt kasutusele jääda ja lõpuks juurduda. Koopia sisestamisel võivad, aga ei pruugi sellele lisanduda sõnavormi muutetunnused, et koopia sobituks lausesse. Mudel keskendub muutustele ühe lause sees.

Lausetevahelist keelte vaheldamist nimetab Johanson (2002: 287) koodivahelduseks. Kuna tema mudel keskendub kopeerimisele, ei peatu ta nähtusel pikalt. Seetõttu toetutakse artiklis Peter Muyskeni (1995) selgitusele, mille kohaselt on koodivaheldus selliste lausete või pikemate lauseosade vaheldamine, mis on süntaktiliselt iseseisvad. Näiteks lauses *et nagu öeldakse, siis video is king* on esimene osalause eesti, teine inglise keeles, mõlemad on süntaktiliselt iseseisvad (vt ka Verschik, Kask 2019a).

See, millisest keelest kopeeritakse ja millisesse keelde koopia sisestatakse, sõltub keeltevahelistest dominantsuhetest, näiteks võib mingi keel olla prestiižne sotsiaal-majanduslikel põhjustel. Olenevalt sellest, mis suunaline on kopeerimine, räägitakse impostsioonist ($K1 > K2$) ja adopsioonist ($K2 > K1$). (Johanson 2002: 41–42) Siinses uurimuses keskendutakse adopsioonile, kuigi mõnes suhtlusolukorras on kopeerimine nii tihe, et vahetegemine on keeruline.

Igal koopial on nelja liiki omadusi (Johanson 2002: 291): materiaalsed (nt hääldus ja aktsent), semantilised (nt tähendusvälja laienemine),

kombinatoorsed (nt sõnajärg) ja sageduslikud (nt suureneb baaskoodis varem vähe kasutatud elemendi kasutussagedus mudelkoodi tõttu). Olenevalt sellest, kui palju elemendi omadusi kopeeritakse, on tulemuseks täielik, valikuline või segakoopia.

Täielik koopia tähendab, et kopeeritakse kõik mudelkoodi elemendi omadused ning säilivad elemendi vorm ja funktsioon, kohandada võidakse vaid elemendi kirjaviisi. Näites *tere tulemast kuulama tänast podcast'i* on täielikult kopeeritud eesti *taskuhäälingu* vaste ning inglise element on säilitanud oma algupärase vormi ja tähenduse. Kui kopeeritakse vaid mõned elemendi omadustest, on tulemuseks valikuline koopia. Näiteks võidakse kopeerida vaid tähendus: inglise terminist *suitcase word* on kasutusel sõnasõnaline tõlge *kohver-sõna* (viitab n-ö suurtele sõnadele, millel võib olla mitu tähendust, nt *väärtus*, *intelligents*), s.t säilinud on inglise elemendi tähendus ja funktsioon, kuid mitte vorm. Kolmas liik on segakooptiad, mille puhul esineb korraga nii täielikku kui ka valikulist kopeerimist. Enamasti on need liitnimisõnad, näiteks *live-ülekanne*, kus kopeeritud on terviklik tähendus ja kombineerimispõhimõte, samas on liitsõna esimene pool täielik koopia. (Johanson 2002: 291–292)

Mudeli eelis on, et see ei põhine piirangutel ning võimaldab korraga vaadelda muutusi nii diakrooniliselt kui ka sünkrooniliselt ja nii morfosüntaksis kui ka sõnavaras. Samasugune põhimõte on kasutuspõhises lähenemises (vt nt Verschik 2019; Backus, Verschik 2012), kuna ka kognitiivselt ei ole sõnavara ja morfosüntaksi vahel jäika piiri. Mõlemad keskenduvad loomuliku keelekasutuse uurimisele, kus muutuste algatajana nähakse kakskeelset indiviidi (Matras 2009; Backus 2013). Kakskeelse kõneleja idiolektist võivad muutused levida suurema rühma keelekasutusse, kus need lõpuks juurduvad, näiteks väljendit *to chill* 'lõõgastuma, mõnusasti aega veetma' tajuti alguses eesti keeles võõrapärasena, kuid nüüdseks on see kõnekeeles konventionaliseerunud kujul *tšillima*.

Siiski on mudelil ka mõned piirangud (vt nt Kask 2021: 19–20), näiteks ei käsitlee see kopeeritud elemendi kohanemist baaskoodis – miks osa elemente võtavad külge baaskoodi morfoloogilised tunnused ja osa

mitte. Samuti ei ole pikemalt peatunud mudeli ühel kesksel mõistel – *atraktiivsus*. Just see määrab, miks mõnda elementi kopeeritakse. Mudelis mainitakse vaid põgusalt koodivaheldusi, mistõttu lähtutakse ka siinses uurimuses nende analüüsimisel Muyskeni (1995) kolmnurgamudelist.

3. Ainestik ja meetod

Artikli aluseks on kaks andmestikku: keelekasutus vlogides ja taskuhäälingutes. Taskuhääling on uusmeedia liik, mida on defineeritud kui uut tüüpi raadio (Madsen 2009: 1195) või n-ö tellimisel raadio (Balanuta 2021: 31). Samas on raadio puhul info vastuvõtmise viisiks vaid kuulamine, taskuhäälingute puhul salvestatakse enamasti ka video. Seega on kuulajal võimalik valida, kas taskuhäälingu saadet vaid kuulata või vaadata koos videoga. Taskuhäälinguid on peetud intiimsemaks meediu-miks kui raadio, peamiselt selle mobiilsuse, salvestamise-avaldamise-kuulamise aja vabaduse ning tahtlikuma kaasamise tõttu (Spinelli, Dann 2019). Nüüdseks on siiski ka raadiosaadete puhul teatav nihe toimunud, näiteks on võimalik saateid järelkuulata endale sobival ajal, samuti kommentaare jätta jms. Samas on raadiosaadete puhul üldiselt jätkuvalt mõnevõrra rangemad reeglid, kuna neile kohaldub meediateenuste seadus, samuti on nõuded meediateenuse osutajale, näiteks alaealiste kaitse, saadete salvestamise kohustus jms (Meediateenuste seadus 2022). Taskuhäälingule aga sellised nõuded ei kohaldu.

Ka sisu ja teostuse poolest on taskuhäälingud vabama formaadiga kui raadiosaated. Raadiosaadete teemad on sageli sellised, mis pakuvad huvi võimalikult laiale avalikkusele, samuti peavad teemad sobituma meediaettevõtte kuvandi ja reeglitega. Taskuhäälingud võivad käsitleda ka nišiteemasid, mis pakuvad huvi mingile kindlale sihtrühmale, ka võivad need olla liberaalsemad ja isikupärasemad, kuna sageli puudub toimetaja. (Balanuta 2021: 36)

Kuigi mõnikord on käsitletud taskuhäälinguid kui teatud tüüpi vlogisid, on need sisu mõttes siiski erinevad. Vlogid ehk videoblogid on personaalsemad ja individualistlikumad kui taskuhäälingud, keskendudes sageli ühele inimesele. Üldjuhul on need monoloogi

vormis, kus vlogija jagab oma isiklikke mõtteid, tegemisi jms. (Aran *et al.* 2014) Taskuhäälingute puhul on formaate enam. Logue (2020) nimetab näiteks intervjuud, vestlust kaassaatejuhtide vahel, ümarlaua stiilis vestlust. Eestis on peamiselt levinud ja ka siinses artiklis on analüüsitud just intervjuu vormis üles ehitatud taskuhäälinguid, kus taskuhäälingu püsiv(ad) saatejuht(id) kutsuvad saatesse vestlema huvi pakkuvaid külalisi.

Samuti on erinevusi tehnilises pooles. Taskuhäälingute puhul on video just kui boonus, mis võimaldab saadet rohkem levitada, sisu mõttes on eelkõige oluline audio. Vlogi puhul on aga video äärmiselt oluline ja keskne: ilma videota ei saa olla vlogi, kuna mõnikord edastatakse suurem ja olulisem osa infost just video vahendusel, audio võib sealjuures jääda tagaplaanile. Taskuhäälingute puhul on sageli kaamera asukoht fikseeritud, kaamera liikumist ühelt kõnelejal teisele leidub, kuid pigem on video staatiline. Vlogis võib aga pilt sageli muutuda, näiteks esmalt on pildis kõneleja ise, seejärel ümbrus, kaamerat võidakse filmimise ajal eri nurkade alla seada, muuta kompositsiooni, midagi udustada jne. (Balanuta 2021: 37)

Seega saab öelda, et nii taskuhäälingud kui ka vlogid on personaalsemad ja vabamad ning püüavad auditooriumiga vahetumat sidet luua kui traditsioonilises meedias. On selge, et selline vabadus ilmneb ka keelekasutuses, mistõttu võib oletada, et keelekasutus on mängulisem ja julgem, sisaldades muu hulgas koodikopeerimist ja -vaheldusi.

Siinses artiklis võrreldakse kaht andmestikku: vlogid ja taskuhäälingud (vt tabel 1). Vlogid on filmitud ja avalikustatud vahemikus 2018–2022 ning informantideks on naised. Igalt informandilt on vähemalt neli saadet arvestusega, et iga informandi kohta oleks materjali vähemalt üks tund. Saate teemadeks on valdavalt mood ja ilu ning informantide elu ja tegemised, sealjuures võis teema vahetuda ka ühe saate jooksul. Saate salvestamise ajal oli informantide keskmine vanus 22 eluaastat. Taskuhäälingud on salvestatud ja avalikustatud aastal 2023 ning informantideks on mehed. Igast taskuhäälingust pärineb üks saade, mille kestus on vähemalt üks tund. Informantide keskmine vanus salvestamise ajal oli 35 eluaastat. Taskuhäälingute saadetes keskendutakse enamasti

ühele konkreetsele teemale, näiteks kinnisvara, turundus, eneseareng, muusika. Kõik saated on andmestikku lisatud tervikuna.

Tabel 1. Analüüsitud andmestikud

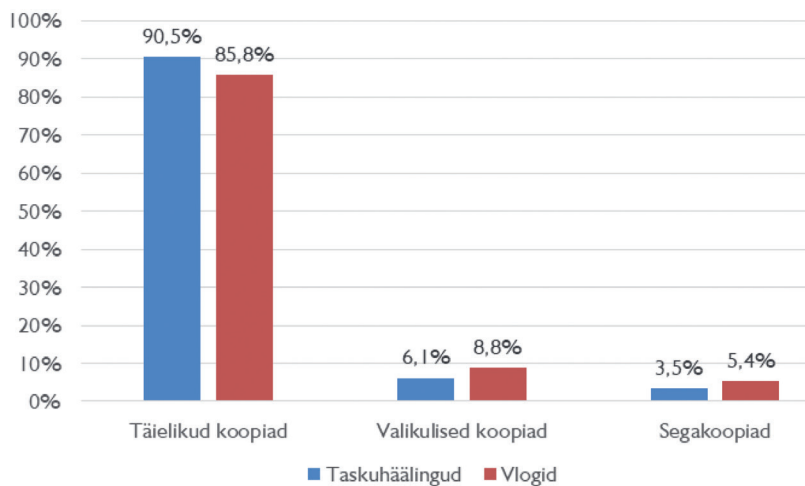
	Taskuhäälingud	Vlogid
Informandid	17 meest	10 naist
Informantide keskmine vanus	35 aastat	22 aastat
Salvestuste maht	8 t 48 min 53 sek	13 t 34 min 27 sek
Saateid	8	56
Sõnesid	77 277	1 17 555
Saate avalikustamise aasta	2023	2018–2022

Materjali põhjal on loodud korpus. Selleks transkribeeriti kõik saated, kasutades Tallinna Tehnikaülikoolis välja töötatud veebipõhist kõnetuvastust (vt Olev, Alumäe 2022). Seejärel on iga transkriptsioon käsitsi parandatud ja märgendatud, samuti lisatud metaandmed. Transkribeerimisel on lähtutud hääldusest, tuginedes eesti ortograafia reeglitele. Materjalis on märgendatud kõik sõnad, väljendid ja lausungid, milles võib täheldada inglise keele mõju: eri koopiaaliigid, diskursuspartiklid, koodivaheldus, inglise omadussõna (mitte)ühildumine eesti nimisõnaga, samuti kordused, selgitused ja parandused juhul, kui nende käigus esineb mitmekeelsust. Materjal on märgendatud käsitsi programmis Notepad++, võimalike vigade vähendamiseks on märgendust kontrollitud nüüdseks vähemalt kolm korda.

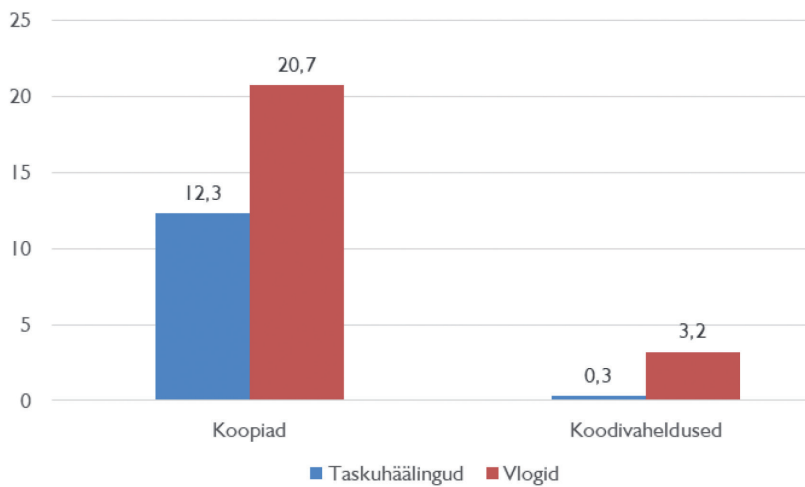
4. Tulemused

4.1. KVANTITATIIVNE VÕRDLU

Esmalt võrreldi keelekasutust vlogides ja taskuhäälingutes kvantitatiivselt, taskuhäälingutes esines kokku 953 koopiat (ühe tunni salvestatud materjali kohta 106 koopiat) ja vlogides 2437 koopiat (ühe tunni salvestatud materjali kohta 181 koopiat). Eri koopiaaliikide olemasolu võrreldes on näha, et nende suurusjärk protsentuaalselt on sarnane (vt joonis 1).

Joonis 1. Eri koopialiikide osakaal taskuhäälingutes ja vlogides

Joonis 2. Koopiate ja koodivahelduste esinemine 1000 sõna kohta

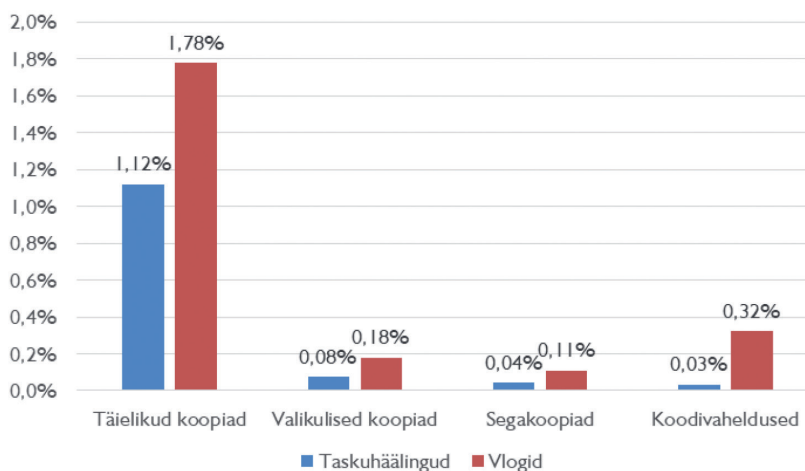
Peamiselt esinevad kõnes täielikud koopiad, valikulisi ja segakoopiaid on märkimisväärselt vähem, sealjuures on nii taskuhäälingutes kui ka vlogides valikulisi koopiaid u 2% võrra rohkem kui segakoopiaid. Statistilise analüüsi kohaselt on kopeerimise esinemissageduse erinevus kahe rühma vahel statistiliselt oluline (täielike koopiate puhul $p = 0,0005$, valikuliste koopiate puhul $p = 0,009$ ja segakoopiate puhul $p = 0,02$).

Selleks et analüüsida kopeerimise intensiivsust, arvutati koopiate ja koodivahelduste esinemine 1000 sõna kohta (vt joonis 2). Selgus, et vlogides kasutatakse inglise keelt mitu korda rohkem kui taskuhäälingutes: vlogides on koopiaid ligi kaks korda ja koodivaheldusi umbes kümme korda rohkem kui taskuhäälingutes.

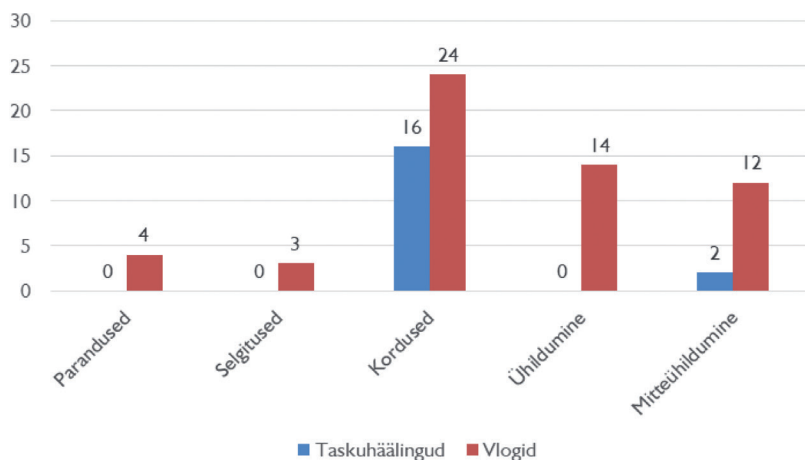
Järgmisena võrreldi eri koopialiikide ja koodikopeerimise suhtelist sagedust vastavates andmestikes (vt joonis 3). See kinnitab, et kõiki koopialiike ja koodivaheldusi esineb vlogides tõenäolisemalt ja intensiivsemalt kui taskuhäälingutes.

Samuti esineb vlogides muid mitmekeelsuse ilminguid rohkem kui taskuhäälingutes (vt joonis 4). Muuks mitmekeelsuse ilminguks loeti sellised juhtumid, kus koopial oli kõnes kindel roll. Uuritud materjalis esinesid parandused, selgitused, kordused ja inglise omadussõna (mitte)ühildumine eesti nimisõnaga. Parandusena märgiti juhtumid, kus inglise elemendi hääldus osutus kõnelemise ajal keeruliseks ja kus seetõttu mindi poole pealt üle eesti keelele, näiteks *juurde purch .. purchasesi .. juurde ostaksin*. Selgitustena käsitatakse juhtumeid, kus ingliskeelse väljendi kasutamisele järgnes selle tähenduse selgitus eesti keeles, näiteks *seal on hästi tavaline vending machine'id, need masinad, kus sa saad snäkke ja vett*. Korduse puhul kasutati koos nii eesti- kui ka ingliskeelset vastet, kuid ilma selgituseta, näiteks *seal pakuti sellist asja nagu milk tea, piimaga tee*. (Mitte)ühildumise puhul hinnatakse, kas inglise omadussõna ühildub eesti nimisõnaga käändes ja arvus. Näiteks fraasis *coolid prillid* 'lahedad prillid' on ühildumine, kuid *awesome inimesed* 'ägedad inimesed' ühildumist ei ole.

Analüüs näitas, et taskuhäälingutes puuduvad parandused ja selgitused, samuti ei leidu näiteid inglise omadussõna ja eesti nimisõna

Joonis 3. Koopiate ja koodikopeerimise suhteline sagedus taskuhäälingutes ja vlogides

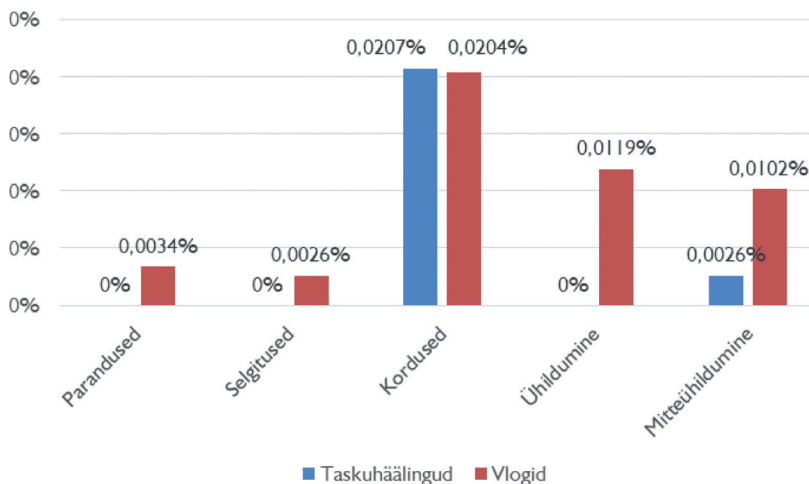

Joonis 4. Mitmekeelsuse ilmingud taskuhäälingutes ja vlogides

ühildumisest. Vlogides on ühildumise näiteid seevastu 14. Taskuhäälingutes esineb 16 näidet, kus üht sõna või fraasi korratakse nii eesti kui ka inglise keeles, kuid pooled näidetest pärinevad ühelt ja samalt informandilt. Taskuhäälingutes esineb kaks fraasi, kus inglise omadussõna ei ühildu eesti nimisõnaga, kuid need sisaldavad sama omadussõna ja pärinevad samalt informandilt. Statistilise analüüsi kohaselt on mitmekeelsuse ilmingute esinemissageduse erinevus kahe rühma vahel statistiliselt oluline ühildumise ja mitteühildumise puhul (vastavalt $p = 0,0024$ ja $p = 0,044$). Korduste ($p = 0,964$), paranduste ($p = 0,105$) ja selgituste puhul ($p = 0,160$) statistiliselt olulist erinevust ei ole.

Mitmekeelsuse ilmingute suhteline sagedus kahes andmestikus on kujutatud joonisel 5. Sellelt nähtub, et ka mitmekeelsuse ilminguid esineb vlogides tõenäolisemalt ja intensiivsemalt kui taskuhäälingutes.

Kokkuvõttes võib öelda, et vlogides leidub inglise keele ilminguid tõenäolisemalt ja intensiivsemalt kui taskuhäälingutes ning vlogide mitmekeelne kõne on vaheldusrikkam ja sisaldab rohkem eri nähtusi.

Joonis 5. Mitmekeelsuse ilmingute suhteline sagedus taskuhäälingutes ja vlogides

4.2. KVALITATIIVNE SISSEVAADE

Järgnevalt on analüüsitud inglise-eesti koodikopeerimist andmestikus esinenud näidete põhjal koopialiikide ja keelenähtuste kaupa. Näited on esitatud lausungi kaupa, kirjaviis järgib hääldust, ingliskeelsete elementide puhul on järgitud inglise ortograafiat. Näite alguses olevad T ja V viitavad vastavalt taskuhäälingutele ja vlogidele ning number informandi järjekorranumbrile korpuses. Kopeeritud osa on esitatud poolpaksus kirjas, inglise elemendid on kirjutatud inglise ortograafia kohaselt.

4.2.1. Täielikud koopiad

Täielikud koopiad domineerivad ülekaalukalt mõlemas andmestikus. Nii taskuhäälingutes kui ka vlogides on kopeeritud hulgaliselt saate valdkonnale viitavat sõnavara.

Näide 1 pärineb muusikateemalisest taskuhäälingust, mille küllaline viljeleb muusikastiili, mis ammutab inspiratsiooni 1980. aastate elektroonilisest muusikast ja kus peamise instrumendina on kasutusel süntesaator.² Kuna eesti keeles selle muusikastiili nimetusele ühtset ega lühikest vastet ei ole, kasutatakse saates korduvalt ingliskeelset terminit.

(1) T4: Et siis sa oledki teinud *synthwave*'i?

Järgmine näide pärineb turunduseteemalisest taskuhäälingust, kus arutleti eri tüüpi sisu üle, mida ettevõtted võiksid enda reklaamimiseks sotsiaalmeedias kasutada. Lühivideotest rääkides kasutati nii inglise *reels* kui ka *shorts*. Kuigi olemuselt on need videod ühesugused, siis erinevus on keskkonnas: *reels*'id on Instagramis ja *shorts*'id YouTube'is. Põhjus kasutada kaht terminit seisnebki selles, et ettevõtted kasutavad enda reklaamimiseks eri kanaleid ja on seetõttu harjunud kasutama ka konkreetse keskkonna terminoloogiat.

(2) T3: Noh, sellist nagu *reels*'i, võin öelda, või *shorts*'i või TikToki formaati otseselt võib-olla LinkedInis me ei näe.

² Siin ja edaspidi on inglise elementide puhul kasutatud inglise ortograafiat.

Vlogides on läbivad teemad ilu, mood ja elustiil. Näites 3 on kopeeritud kahe jumestustoote nimetus: *bronzer*'i all mõistetakse enamasti päikesepuudrit ja *setting spray* on jumestuse kinnitamiseks kasutatav spreid. Kopeerimist soodustab see, et enamasti on toodete pakendil just ingliskeelsed nimetused.

- (3) V2: Ma jumeka jätan välja, ma teen selle põsepuna *bronzer*'i ja peitekreemiga, aga põhimõtteliselt täpita endale niimoodi kõik su kreemjad tooted näkku, paned *setting spray*'d ja hakkad hajutama.

Samuti esineb naiste kõnes sõnavara, mis viitab riietusele ja aksessuaaridele. Näites 4 on kasutatud terminit *leggings*, mis on oma olemuselt retuusid. Kui eesti keeles seostuvad retuusid eelkõige sportimisega, siis ingliskeelsel vastel on märksa laiem tähendusväli, viidates venivast materjalist sukkpükstelaadsetele pükstele, mida sobib kombineerida eri riideesemetega.

- (4) V3: Ma lihtsalt panin jalga mingid *leggings*'id, pika T-särgi, loodan, et see katab mu tagumiku ära.

Täielike koopiade hulgas on palju omadussõnu. Ka varasemates inglise-eesti koodikopeerimise uurimustes on täheldatud, et emotsioonide väljendamine toob kaasa kopeerimise (vt nt Kask 2021; Praakli *et al.* 2022). Alljärgnevas näites on kõneleja kasutanud emotsioonide väljendamiseks ingliskeelseid adjektiive *fancy* ('uhke') ja *cool* ('lahe, äge').

- (5) T2: Miks on nii palju õnnetuid inimesi? Et kas siis perekond või siis ümbritsev sotsiaalne keskkond või siis sotsiaalmeedia [arvab], et see on nii *fancy* ja see on nii *cool*?

Näites 6 kasutatud ingliskeelsed elemendid on sagedased nii taskuhäältingutes kui ka vlogides: peaaegu kõikide saadete lõpus tehakse üleskutse seda kanalit jälgida. Kuna keskkonnad, kus saated avalikustatakse, on ingliskeelsed, esineb informantide kõnes koopiaid, mis viitavad nende sotsiaalmeedia keskkondadele. *Thumbs up* tähendab otsetõlkes 'pöial üles', see viitab nupule, mis võimaldab märku anda, et video meeldis. *Subscribe* on nupp, mille abil on võimalik end kanali

püsijälgijaks teha. Kuna ka saadete jälgijad kasutavad neid samu ingliskeelseid keskkondi, on selgem ja otstarbekam kasutada neid termineid just inglise keeles.

- (6) V1: Igatahes kui video meeldis, pange *thumbs up*, kommenteerige ja pange *subscribe*.

Täielike koopiate üks alaliik on diskursuspartiklid, mille eesmärk on enamasti leevendada kõnelemise ajal tekkida võivat kognitiivset survet (Matras 1998). Diskursuspartiklid esinevad paljudes keeltes ja „kalduvad keelekontaktis eriti kergesti laenuma“ (Hennoste *et al.* 2022). Näiteks on varem uuritud eesti keeles nii rootsi (Keevallik 2006) kui ka inglise (Verschik, Kask 2023) diskursuspartiklite esinemist. Samas on oluline rõhutada, et diskursuspartikleid leidub hulgaliselt ka ükskeelses eesti kõnes (vt lähemalt Hennoste *et al.* 2022).

Diskursuspartikleid on mitmel viisil kategoriseeritud. Siinses uurimuses lähtutakse Suzanne Wertheimi (2003: 162) liigitusest, mille kohaselt jagunevad partiklid oma eesmärgi poolest kolme rühma: diskursuse suunamine (näiteks *anyway* 'igatahes', *though* 'kuigi'), suhtlusperformatiivid (näiteks *hello* 'tere', *sorry* 'vabandust') ja hinnangu või emotsioonide märkimine (näiteks *oh my god* 'jumal küll', *yey* 'jee').

Inglise diskursuspartikleid esineb nii taskuhäälingutes kui ka vlogides: vastavalt 8% (71) ja 18% (381) täielikest koopiatest. Enim kasutatakse inglise diskursuspartikleid hinnangute väljendamiseks, taskuhäälingutes ongi ülekaalukalt just sellesse rühma kuuluvad diskursuspartiklid. Sageli kasutatakse ingliskeelseid diskursuspartikleid vandumiseks nagu allolevas näites, kus tähendusvasteks võiks olla eesti 'kurat'. Teise keele vandesõnu võidakse kasutada, kuna see võimaldab vältida süü- ja ebamugavustunnet, mis sageli kaasneb emakeelsete vandesõnade kasutamisega ning mille juured ulatuvad lapsepõlve (Pavlenko 2008: 159).

- (7) T8: Kõik arvestavad või hindavad raha, hindame autot ja mingit vara, midagi, *fuck*, ainus taastumatu ressurss on aeg.

Samuti esineb nii taskuhäälingutes kui ka vlogides sageli diskursuspartikkel *oh my god* või selle lühend *omg*, mis võib olenevalt kontekstist väljendada nii positiivset kui ka negatiivset emotsiooni. Enamasti kasutatakse seda tähenduses 'jumal küll!', 'uskumatu' või 'appi', kõik need vasted sobiksid ka järgmisesse näitesse.

(8) V6: *Oh my god*, kõik on autost väljas seal, *oh my god*, nii piinlik.

Andmestikus leidub näiteid ka suhtlusperformatiivide kohta, näiteks tervitamine, tänamine. Vlogides on tavaline alustada ja lõpetada vlogi ingliskeelse väljendiga.

(9) V6: *Hello!*

(10) V6: *Love you all*, tsau!

Taskuhäälingutes esines sellest rühmast peamiselt partikkel *sorry*, mille eesmärk on vabandada, kuigi mõnikord on seda tehtud irooniliselt. Näites 11 vahendas kõneleja oma üürniku vabandust korteris ülejutuse tekitamise eest.

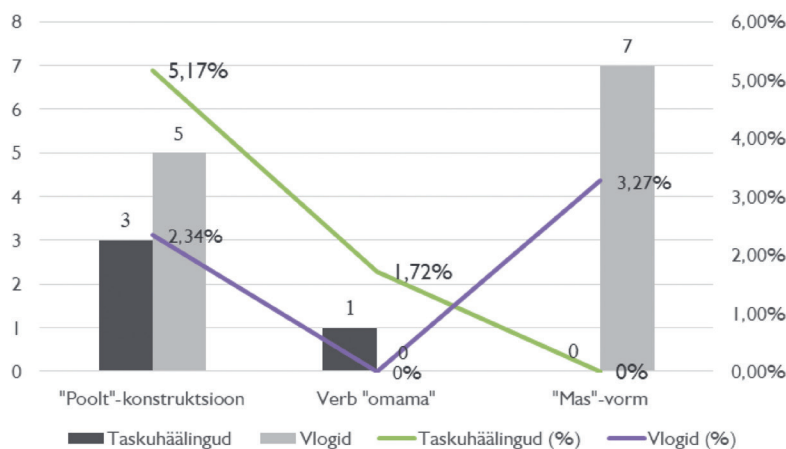
(11) T2: Siis ta ütles, ups, *sorry*, et oli mingi asi jooksmas jäänud.

Diskursuse suunamiseks taskuhäälingutes partikleid ei esinenud, ka vlogides oli kõige vähem just sellesse rühma kuuluvaid partikleid. Need partiklid aitavad näiteks vestlust suunata, ka alljärgnevas näites on kasutatud inglise diskursuspartiklit, et esialgse teema juurde tagasi tulla – vlogija räägib ükshaaval kõikidest oma riideesemetest ja kommenteerib siis vahepeal endamisi, kas peaks kõiki neid riideesemeid ka videos näitama, seejärel naaseb riideesemete loetlemise juurde.

(12) V3: Ja siis on punane rinnahoidja, ma ei tea, kas ma peaks näitama ka, *anyway*, on mustad püksid, kõik on Nike, *of course*.

4.2.2. Valikulised koopiad

Valikuline kopeerimine jaguneb üldiselt kaheks: struktuuri ja tähenduse kopeerimine. Nii taskuhäälingutes kui ka vlogides on valikuliste koopiate seas peamiselt tõlkelaenud (vastavalt 93,1% ja 94,4%), struktuurimuutusi esineb märgatavalt vähem (vastavalt 6,9% ja 5,6%).

Joonis 6. Struktuurimuutuste esinemine absoluutarvude ja suhtelise sagedusena valikulistest koopiatest

Siinses andmestikus väljenduvad struktuurimuutused peamiselt *poolt*-, üksikutel juhtudel ka *omama*- ja *mas*-konstruktsiooni kopeerimisena (vt joonis 6). Esimest kaht leidub eesti suulises keeles üsna vähe (Torn-Leesik, Vihman 2010: 335) ja neid on peetud pigem bürookraatia-keele tunnuseks (Pullerits 2010). Suhtelise sageduse poolest esinevad need kontaktilingid pigem taskuhäälingutes.

Nagu jooniselt 6 näha, leidub *poolt*-konstruktsiooni (inglise *by*) nii taskuhäälingutes kui ka vlogides. Selle vormi sagenemist on nähtud indoeuroopa keelte mõjuna (Torn-Leesik, Vihman 2010: 339) ja selle kasutamine toob kaasa sõnajärje muutuse. *Poolt*-vormi kasutamisega pannakse subjekt passiivsesse rolli, nagu näites 13. Eesti keeles sobiks siin kasutada aktiivi: *mu keha karistab mind*.

- (13) T2: Üks päev ma saan nagu karistatud noh keha **poolt**, ka praegune noh, kaalutõus võib-olla on olnud sellepärast.

Omama-vormi (inglise *have*) vlogides ei leidu ja ka taskuhäälingutes on seda kasutatud vaid ühe korra. Eesti keeles on tavaks kasutada alalütlevat käänat koos tegusõnaga *olema* ainsuse kolmandas pöördes (Erelt et al. 2007: 485). Ka selle konstruktsiooni puhul võib oletada,

et see on inglise keele eeskujul eesti keeles sagedasemaks muutunud (vt nt Heine, Kuteva 2005: 44–47).

- (14) T5: Täna olen *podcasti* kutsunud mehe, tõelise kindla mehe, kes samuti pole nõustunud ideega **omada** ainult ühte ametit.

Veel üks näide sellest, kus harva esineva vormi kasutus teise keele eeskujul sageneb, on *mas*-konstruktsioon. See konstruktsioon on grammatikaliseerunud (Metslang 2006: 719) ja on hakanud asendama eesti olevikuvormi, nagu näites 15.

- (15) V3: Siit tagant on näha, et ma olen juba blondiks **minemas**.

Tõlkelaenude puhul on suur variatiivsus, kuid kolm – *reaalselt*, *rutiin* ja *armastama* – esinevad nii taskuhäälingutes kui ka vlogides.

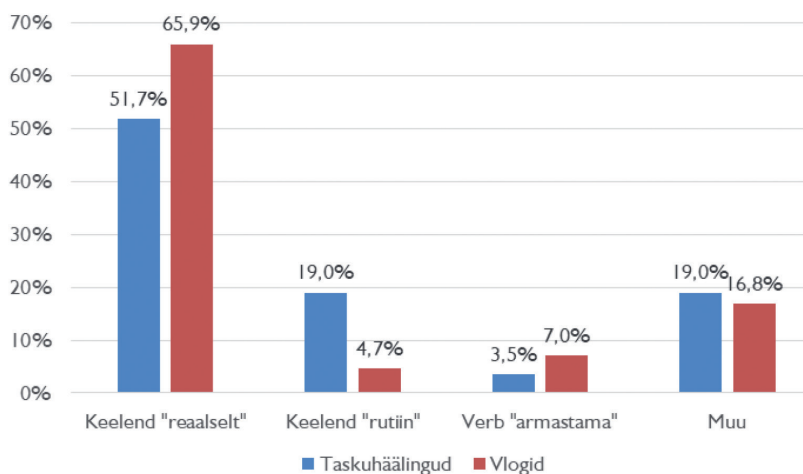
Nagu jooniselt 7 näha, on nii taskuhäälingutes kui ka vlogides üle poolte tõlkelaenudest adverbi *reaalselt* kasutamine (absoluutarvudes vastavalt 141 juhtumit 202-st ja 30 juhtumit 54-st). Siin taga võib tajuda internatsionalismi *reaalne* (inglise *real*) tähendusvälja semantilist ja pragmaatilist laienemist. Eesti keeles väljendatakse sama mõtet näiteks sõna *päriselt* või *tegelikult* abil.

- (16) T3: Sinul turundusinimesena on vaja seda tagasisidet, et kuidas inimesed siis **reaalselt** selle ettevõteteni jõudsid.

Sõna *rutiin* viitab eesti keeles harjumusele, kuid sageli on sellel pigem negatiivne konnotatsioon, sest rutiiniga seostuvad üksluisus ja tüütuvõitu korduvus. Inglise *routine* on aga märksa laiem, sageli viitab see tegevuste kogumile, mida tehakse kindlas järjekorras. Inglise sõna eeskujul on laienenud ka eesti vaste tähendus. Vlogides leidis seda 10 ja taskuhäälingutes 11 korral. Samas peab tähele panema, et taskuhäälingutes oli selle esinemus nii suur ühe informandi tõttu, kes kasutas seda kokku 10 korral.

- (17) T5: Minu **hommikurutiin** on kuidas kunagi.

Tõlkelaenuks võib pidada ka sõna *armastama* kasutamist (näide 18), kuna eesti ja inglise keeles on sellel sõnal erinevad konnotatsioonid.

Joonis 7. Tõkelaenude suhteline sagedus valikuliste koopiade seas (%)

Inglise keeles väljendatakse igasugust meeldimist sõna *to love* abil, eesti keeles on seni kasutatud seda sõna vaid üsna harvadel juhtudel ja pigem on eelistatud pehmemat sõna *meeldima*. See tendents võib aga muutuda eeskätt nooremate kõnelejate seas.

(18) V7: Ma **armastan** helesinist ja heleroosat.

Muu kategooria alla paigutusid sellised tõkelaenud, mida leidis üksikutel juhtudel, protsentuaalselt oli nende hulk taskuhäälingutes ja vlogides enam-vähem sama suur. Näites 19 on kasutatud sõna *jäämurdja*, eesti keeles seostub selle sõnaga üldjuhul teatud tüüpi laev. Siin on kõneleja inglise väljendi *icebreaker* sõna-sõnalt tõlkinud, tähenduselt viitab see aga jää sulatamisele, mitte mürdmisele.

(19) T4: Võib-olla kohe esimeseks asjaks selline tuntud **jäämurdja**, mis meil on, on see, et kes sa oled ja millega sa tegeled?

Näites 20 on kasutatud inglise *roast* vastena sõna *röstima*. Kui eesti keeles röstitakse enamasti toiduaineid, siis inglise slängis viitab see ka kellegi üle nalja tegemisele. Kuna eesti ja inglise sõnad on häälikuliselt sarnased, on inglise slängi eeskujul hakatud ka eesti keeles kasutama

röstimist uues tähenduses, selles kontekstis oleks tavapärane näiteks *solvav* või *narriv*.

- (20) T7: Järgmine päev oleks kindlasti mingi video, mingisugune **röstitud** naljad.

4.2.3. Segakoopiad

Kõikidest koopialiikidest leidub kõige vähem segakoopiaid, seda nii taskuhäälingutes kui ka vlogides. Need on peamiselt liitnimisõnad, mille üks osa on kopeeritud täielikult ja teine osa (enamasti struktuur) valikuliselt. Sealjuures võib täielikult kopeeritud osa olla nii liitnimisõna esimene kui ka tagumine pool, esineb nii omadus- kui ka nimisõnu.

Näites 21 on segakooopia omadussõnana, mis on liidetud eesti intensiivistajaga *mega*. Täielikult kopeeritud osa esineb ilmselt põhjusel, et sageli on emotsioone kergem väljendada muus keeles kui oma emakeeles. See annab kõneleajale võimaluse väljendada positiivseid tundeid, ilma et ta kogeaks emotsionaalsemat reaktsiooni, mis sageli oma emakeele kasutamisega kaasneb (vt nt Dewaele 2010; Pavlenko 2008: 160).

- (21) V5: See oli **mega-embarrassing**, sest ma ei osanud laulda.

Näites 22 on täielikult kopeeritud inglise *reality*, mis täpsustab, mis sorti saatega on tegemist. Kuigi eesti keeles kasutatakse sageli ka vastet *tõsielu*, on kopeerimise põhjus ilmselt see, et sõna viitab kindlat tüüpi saadetele. Sellele osutab ka see, et mõnikord kasutatakse žanrile viitamiseks sõna *reality* üksi.

- (22) T5: Ta on **reality-saate** „Villa“ kaasautor, looja ja läbiviija.

4.2.4. Koodivaheldused

Koodivahelduse all mõistetakse lauset või pikemat lauseosa, mis on süntaktiliselt iseseisev. Enamasti on materjalis leidunud koodivaheldused iseseisvad täislaused, siiski esineb ka piiripealseid juhtumeid, mille puhul võib tegemist olla nii täieliku koopia kui ka koodivaheldusega,

näiteks *come on* 'tule juba, lase olla, ole nüüd'. Sellisel juhul lähtuti esmalt sellest, kas üksus sisaldas tegusõna, ja seejärel hinnati konteksti.

Nagu eespool viidatud (vt joonis 2), leidub vlogides koodivaheldusi kümme korda rohkem kui taskuhäälingutes (absoluutarvudena vastavalt 378 ja 26 juhtumit).

Taskuhäälingute puhul on märgata, et sageli kasutatakse koodivaheldust tsiteerimiseks või lööklausetena.

- (23) T2: *Serve others, create value*. Ehk siis teenimiskunst piltlikult öeldes.
(‘Teeni teisi, loo väärtust.’)
- (24) T7: Nagu Frank Sinatra laulus *I did it my way* ja ma leidsin oma tee.
(‘Ma tegin seda omal viisil.’)

Vlogides kasutatakse koodivaheldust tihti emotsioonide väljendamiseks.

- (25) V1: Oo, see on nagu *sticky*, sihuke kleepuv, limane. *That’s disgusting*.
(‘See on röve ~ ebameeldiv.’)
- (26) V9: [Kaader vahetub, siseneb saali.] *Oh my god, this is fucking amazing, i’m touching the chairs*.

5. Arutelu ja kokkuvõte

Kui võrrelda koodikopeerimist taskuhäälingutes ja vlogides, selgub, et vlogides leidub inglise elemente märkimisväärselt rohkem kui taskuhäälingutes: koopiaiad on vlogides ligi kaks ja koodivaheldusi kümme korda rohkem kui taskuhäälingutes. Seega võib öelda, et vlogides on kopeerimine intensiivsem.

Samas kui vaadelda eri koopialiikide esinemist, on näha, et koo-
piate osakaal on taskuhäälingutes ja vlogides sarnane: ülekaalukalt domineerivad täielikud koopiad, kõige vähem on segakoopiaiad. Samuti leidub andmestikus diskursuspartikleid, kuid on näha, et vlogides on nende variatiivsus suurem. Nimelt on vlogides kõiki kolme liiki diskursuspartikleid, taskuhäälingutes diskursust suunavaid partikleid aga ei esine. Valikuliste koo-
piate puhul on mõlemas andmestikus nii struktuurimuutuste kui ka tõlkelaenude näiteid, mõlemas on märgatavalt rohkem just tõlkelaene.

Kuigi siinses artiklis ei analüüsitud pikemalt teisi mitmekeelsuse ilminguid (kokku on materjalis selliseid eri liiki ilminguid neli, näiteks selgitused ja parandamine), on statistiliselt siiski märgata, et ka siin on taskuhäälingute keelekasutuse variatiivsus väiksem. Seega võib öelda, et vlogides on kopeerimine ulatuslikum ja mitmekülsem.

Üks põhjus, miks vlogides võib kopeerimist esineda intensiivsemalt ja ulatuslikumalt kui taskuhäälingutes, on informantide vanus. Siinses artiklis analüüsitud vlogijad olid video postitamise ajal keskmiselt 22 aastat vanad (kõige noorem 16- ja kõige vanem 29-aastane). Meeste keskmine vanus oli aga kõrgem: keskmiselt 34 aastat (kõige noorem 27- ja kõige vanem 52-aastane). Ka varasemad uuringud on näidanud, et mida noorem keelekasutaja, seda rohkem ta aktsepteerib mitmekeelset kõnet (Bahtina *et al.* 2021) ja kasutab inglise elemente oluliselt rohkem (Vihman *et al.* 2022). Kuna siin analüüsitud materjali hulk on piiratud, tuleks kontrollida ka muude andmestike peal, kas vanuse suurenedes kopeerimise sagedus väheneb.

Teine põhjus, miks taskuhäälingutes võib kopeerimist vähem esineda, võib olla seotud suulise kõne liigiga. Nimelt võidakse taskuhäälinguid tajuda ametlikumana, kuna kõikides analüüsitud saadetes toimus intervjuu, kus saatejuht oli kutsunud külalise, kellega vesteldi mingil kindlal teemal, milles külaline oli ekspert, näiteks muusika, kinnisvara, turundus. Seega võidakse taskuhäälinguid tajuda pigem ajakirjanduse alaliigina, mistõttu võidakse ka keelekasutuses olla konservatiivsemad kui vlogides. Vlogides kõneleb enamasti informant üksi, ka on vlogid pigem oma elu näitamiseks, s.t lisaks vlogi põhi-teemadele (mood, ilu) räägitakse palju oma igapäevaelust ja käimistest. Võib oletada, et vlogija ja tema jälgijate vahel on sotsiaalne distants väiksem, mistõttu võib keelekasutus olla vabam.

Eelneva põhjal võib oletada, et kopeerimise intensiivsust mõjutab ka vestlusteema. Analüüsitud vlogides on sageli teemadeks mood ja ilu, nende valdkondade puhul on inglise keel kujunenud *lingua franca*'ks. Valdkonna nähtused ja seetõttu ka sõnavara muutuvad ja uuenevad kiiresti, see võib vlogides inglise keele kasutamist soodustada. Võib

oletada, et taskuhäälingutes kajastatud teemade (kinnisvara, muusika jms) puhul inglise keelel nii tugevat mõju valdkonnale ei ole, seetõttu leidub ka kopeerimist vähem.

Kopeerimise sagedust võib mõjutada ka see, et vlogides on tegemist asünkroonse monoloogi ja taskuhäälingutes dialoogiga. Monoloogi puhul on kõnelejad oma keelelistes valikutes vabamad, kuna vahetu vestluspartneri puudumise tõttu kõnelemise ajal ei mõjuta neid teiste inimeste keelevalikud. See võimaldab neil loovamalt ja vabamalt väljenduda. (Crystal 2007) Samas on varasemad uurimused näidanud, et mitmekeelses vestluses joonduvad vestluspartnerid üksteise keelekasutusest (vt nt Kootstra 2012; Sinclair, Fernández 2023). See võib tähendada, et kui ühe osalise kõnes esineb sageli koodikopeerimist ja -vaheldusi, võib see suurendada nende esinemissagedust ka teiste vestlusosaliste kõnes ning vastupidi. Seega võivad taskuhäälingutes intervjuueerija rollis olevate kõnelejate keelevalikud mõjutada seda, mis määral taskuhäälingus mitmekeelset kõnet leidub. Siinse uurimuse materjali kohta võib kvalitatiivse analüüsi põhjal väita, et taskuhäälingute dialoogides on mitmekeelse kõne osakaal vestlusosaliste kõnes enam-vähem samas suurusjärgus.

Samuti võib kopeerimise intensiivsust mõjutada sugu. Nagu eespool viidatud, pärinevad vlogid naissoost ja taskuhäälingud meessoost informantidelt. Kuigi sotsiolingvistiliste uurimuste kohaselt räägivad naised enamasti rohkem standardlaadset keelt kui mehed (Labov 1973), siis mitmekeelse kõne puhul on varasemad uuringud näidanud, et naised on selle suhtes positiivsemalt meelestatud. See väljendub selles, et pere, sõprade ja kolleegidega suheldes kasutavad naised märgatavalt rohkem koodivahetust kui mehed. (Dewaele 2010; Dewaele, Wei 2014) Lisaks näitas siinne analüüs, et naiste keelekasutus vlogides on mitmekeelsete keelenähtuste mõttes rikkalikum ja varieeruvam kui meeste kõne taskuhäälingutes. See on kooskõlas ka Sofia Kriuchkova (2025: 61) tähelepanekutega meeste ja naiste suulise keelekasutuse kohta eesti taskuhäälingutes.

Analüüsides kopeerimise põhjuseid, võib kokkuvõtvalt öelda, et need on taskuhäälingute ja vlogide puhul ühesugused ning vastavad

sellele, nagu varem kirjanduses välja toodud (vt nt Verschik, Kask 2019b; Kask 2021; Praakli *et al.* 2022): ingliskeelse elemendi semantiline spetsiifilisus ja n-ö lünga täitmine, kui kõnelejale tundub, et eesti keeles ei ole täpset vastet või ei anna see nüansse asjakohaselt edasi. Lisaks mõjutab kopeerimist elemendi ekspressiivsus ja laiemalt (tugevate) emotsioonide väljendamine, sageli kopeeritakse omadussõnu, hüüatusi, taskuhäälingutes esines ingliskeelseid vandesõnu. Üks kopeerimise põhjus on ka pragmaatiline olulisus, seda näiteks diskursuspartiklite puhul.

Valikuliste koopiate puhul on nii taskuhäälingutes kui ka vlogides enam märgata semantilise ja pragmaatilise kasutusvälja laienemist, samuti elemendi kasutussageduse suurenemist. Siiski leidus mõlemas kõneandmestikus ka üksikuid näiteid struktuurimuutustest. Koodivaheldusi kasutatakse peamiselt emotsioonide väljendamiseks, taskuhäälingutes tuleb ühe põhjusena tugevamalt esile ka tsiteerimine ja lööklausete kasutamine.

Edasistes uuringutes võiks analüüsida siinses artiklis vaatluse all olnud vlogijate keelekasutust ka muudes žanrites ja seda tekstide põhjal, mis on avaldatud ligi kümme aastat hiljem kui siin uuritud vlogid. See võimaldaks hinnata, millisel määral mõjutavad keelekasutuse erinevusi kõnelejate vanus, meedium, kõne vorm (intervjuu vs. monoloog).

KIRJANDUS

- Androutopoulos, Jannis 2016. Theorizing Media, Mediation and Mediatization. – Sociolinguistics: Theoretical Debates 282–302.
- Aran, Oya; Biel, Joan-Isaac; Gatica-Perez, Daniel 2014. Broadcasting oneself: Visual Discovery of Vlogging Styles. – IEEE Transactions on Multimedia 16, 1, 201–215.
- Backus, Ad 2013. A Usage-Based Approach to Borrowability. – New Perspectives on Lexical Borrowing 19–39.
- Backus, Ad; Verschik, Anna 2012. Copiability of (Bound) Morphology. – L. Johanson, M. Robbeets (eds.), Copies Versus Cognates in Bound Morphology, 2. Boston, Leiden: BRILL, 1–32.

- Bahtina, Darja; Kask, Helin; Verschik Anna 2021. English Adjectives and Estonian Nouns: Looking for Agreement? – *Frontiers in Psychology* 12, 1–14.
- Balanuta, Lucian 2021. Podcast – Towards an Inclusive Definition. – *Acta Universitatis Danubius, Communicatio* 15, 2, 31–41.
- Blommaert, Jan 2010. *The Sociolinguistics of Globalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Crystal, David 2007. *Language and the Internet*. Cambridge, New York: Cambridge University Press.
- Dewaele, Jean-Marc 2010. *Emotions in Multiple Languages*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Dewaele, Jean-Marc; Wei, Li 2014. Attitudes Towards Code-Switching Among Adult Mono- and Multilingual Language Users. – *Journal of Multilingual and Multicultural Development* 35, 3, 235–251.
- Erelt, Mati; Erelt, Tiiu; Ross, Kristiina 2007. *Eesti keele käsiraamat*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Heine, Bernd; Kuteva, Tania 2005. *Language Contact and Grammatical Change*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hennoste, Tiit; Klumpp, Gerson; Metslang, Helle 2022. Diskursusemarkerid ja pragmaatika. – *Keel ja Kirjandus* 1–2, 3–18.
- Hjarvard, Stig 2004. Media, Globalization and Identity. The Globalization of Language: How the Media Contribute to the Spread of English and the Emergence of Medialects. – *Nordicom Review* 25, 1–2, 75–98.
- Johanson, Lars 1993. Code-copying in Immigrant Turkish. – G. Extra, L. Verhoeven (eds.), *Immigrant Languages in Europe*. Clevedon, Philadelphia, Adelaide: Multilingual Matters, 197–221.
- Johanson, Lars 2002. Contact-induced Linguistic Change in a Code-Copying Framework. – M. C. Jones, E. Esch (eds.), *Language Change: The Interplay of Internal, External and Extra-Linguistic Factors*. Contributions to the Sociology of Language, 86. Berlin: Mouton de Gruyter, 285–313.
- Jõgi, Aino 2014. *Inglise päritolu sõnad eesti keeles*. Tallinn: Eesti Keele Sihtasutus.
- Kask, Helin 2021. *English-Estonian Code-copying in Estonian Blogs and Vlogs*. Doktoritöö. Tallinn: Tallinna Ülikooli Kirjastus.
- Keevallik, Leelo 2006. Pragmaatiliste partiklite laenuübid rootsieesti keeles. – H. Koks, J. Rahman (toim.), *Mitmõkeelisus ja keelevaihtus*

- Õdagumeresoomõ maiõ pääl. Võro Instituudi toimõndusõq 18. Võro: Võro Instituut, 116–133.
- Kootstra, Gerrit Jan 2012. Code-switching in Monologue and Dialogue: Activation and Alignment in Bilingual Language Production. Doktoritöö. Radboudi ülikool.
- Kriuchkova, Sofia 2025. Erinevused eesti keelt kõnelevate meeste ja naiste suulises keelekasutuses. Magistritöö. Tartu Ülikool, eesti ja üldkeeleteaduse instituut. Tartu.
- Labov, William 1973. Sociolinguistic Patterns. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Lifländer, Loore 2020. An Analysis of Estonian Gaming Streamers' English-Estonian Code-switching. Magistritöö. Tartu Ülikool, anglistika osakond. Tartu.
- Logue, Anya 2020. 7 Proven Podcast Formats for Planning Your Show. – Podcast.co, 16. september.
- Madsen, Virginia M. 2009. Voices-cast: a Report on the New Audiosphere of Podcasting with Specific Insights for Public Broadcasting. – T. Flew (ed.), Communication, Creativity and Global Citizenship: Refereed Proceedings of the Australian and New Zealand Communications Association Conference. ANZCA, 1191–1210.
- Mair, Christian 2013. Speculating on the Future of English as a Contact Language. – D. Schreier, M. Hundt (eds.), English as a Contact Language. Cambridge, New York: Cambridge University Press, 314–328.
- Matras, Yaron 1998. Utterance Modifiers and Universals of Grammatical Borrowing. – Linguistics, 36, 2, 281–331.
- Matras, Yaron 2009. Language Contact. Cambridge, New York: Cambridge University Press.
- Meediateenuste seadus 2022. RT I, 15.06.2022, 3.
- Mesipuu, Brit 2025. Tehisaru päästab eesti keele? Muidu eesti-inglise segakeel ehk estinglish süveneb veelgi. – Õhtuleht, 6. märts.
- Metslang, Helle 2006. Predikaat ajastut kogemas. – Keel ja Kirjandus 9, 714–727.
- Muysken, Peter 1995. Code-switching and Grammatical Theory. – L. Milroy, P. Muysken (eds.), One speaker, two languages. Cambridge: Cambridge University Press, 177–198.
- Mägi, Maiken 2022. Inglise diskursuspartiklid taskuhäälingus „Päevapokaal“. Magistritöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn.

- Niineste, Mart 2017. Estonglish on eestlaste destini osa. – Eesti Päevaleht, 15. juuli.
- Olev, Aivo; Alumäe, Tanel 2022. Estonian Speech Recognition and Transcription Editing Service. – *Baltic J. Modern Computing* 10, 3, 409–421.
- Pavlenko, Aneta 2008. Emotion and Emotion-Laden Words in the Bilingual Lexicon. – *Bilingualism: Language and Cognition* 11, 2, 147–164.
- Praakli, Kristiina; Korkus, Mari-Liis; Mandel, Aive; Kaukonen, Elisabeth; Kängsepp, Annika; Aasa, Triin; Algvere, Kristel; Eriksoo, Helen; Mägi, Marion; Tomson, Getri; Lindström, Liina 2022. „Mis keeles ma räägin, I don’t know“. Eesti sisuloojate inglise keele kasutusest YouTube’is. – *Philologia Estonica Tallinnensis* 7, Research in children’s and youth multilingualism, 263–290.
- Pullerits, Egle 2010. Kuidas hoiduda kantseliidist. Tartu: Keelehooldekeskus.
- Ratt, Silja 2017. Inglise-eesti koodikopeerimine Maria Rannavälja vlogides. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn.
- Rästa, Liisi 2020. Inglise-eesti koodikopeerimine taskuhäälingus „Tissident“. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn.
- Sell, Merily 2024. Eesti-inglise koodivahetuse tüpoloogia kakskeelsetes vlogides. Magistritöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn.
- Sinclair, Arabella J.; Fernández, Raquel 2023. Alignment of Code Switching Varies with Proficiency in Second Language Learning Dialogue. – M. Michel, Y. Kim (eds.), *Linguistic Alignment in Second Language Acquisition: Occurrences, Learning Effects, and Beyond*. System, 113.
- Spinelli, Martin; Dann, Lance 2019. Podcasting: The Audio Media Revolution. Bloomsbury Publishing.
- Torn-Leesik, Reeli; Vihman, Virve-Anneli 2010. The Uses of Impersonals in Spoken Estonian. – *SKY Journal of Linguistics* 23, 301–343.
- Verschik, Anna 2019. English-Estonian Code-copying in Blogs: Combining a Contact Linguistic and Cognitive Approach. – E. Zenner, A. Backus, E. Winter-Froeme (eds.), *Cognitive Contact Linguistics*. Berlin-Boston: De Gruyter Mouton, 51–80.
- Verschik, Anna; Kask, Helin 2019a. Estonian-English Code Alternation in Fashion Blogs: Structure, Norms and Meaning. – S. Lazdina, H. F. Marten (eds.), *Multilingualism in the Baltic States*. Palgrave Macmillan, 307–335.

- Verschik, Anna; Kask, Helin 2019b. English-Estonian Code-copying: Comparing Blogs and Vlogs. – *Applied Linguistics Review* 1–29.
- Verschik, Anna; Kask, Helin 2023. English Discourse Markers in Estonian-English Bilingual Blogs and Vlogs. – *Linguistica Uralica* 2, 59, 83–99.
- Vihman, Virve-Anneli; Praakli, Kristiina; Pilvik, Maarja-Liisa; Korkus, Mari-Liis 2022. Kas noored on inglise keelega ‘obsessed’? Millest räägivad korpusandmed? – *Philologia Estonica Tallinnensis* 7, Research in children’s and youth multilingualism, 292–321.
- Voolaid, Helena 2017. Inglise-eesti koodikopeerimine raadiojaama Sky Plus hommikuprogrammis. Bakalaureusetöö. Tallinna Ülikool, humanitaarteaduste instituut. Tallinn.
- Wertheim, Suzanne 2003. Discourse Pragmatics as a Means of Contact-Induced Change. – *Selected Proceedings of the CLIC-LISO Ninth Annual Conference on Language, Interaction and Culture* 1–18.

SUMMARY

ON THE USE OF ENGLISH IN ESTONIAN VLOGS AND PODCASTS

The article focuses on English use in Estonian podcasts and vlogs. Previous studies have primarily analyzed English language usage within the same genre; however, this article focuses on comparing two different spoken datasets. In total, the language use of eight podcasts (total of nine hours of footage, published in 2023) and 10 vlogs (total of 13,5 hours of footage, published in 2018–2022) has been analyzed. All recordings were transcribed, and English copies and code-alternations were labeled. Then, the two datasets were compared both quantitatively and qualitatively. The results show that copying is more intense and extensive in vlogs than in podcasts: there are 21 copies in vlogs and 12 in podcasts per 1,000 words and 3.2 and 0.3 code-alternations respectively. However, the tendencies are quite similar: global copies heavily prevail in both datasets, this is followed by selective and then mixed copies. The main reasons for copying are semantic specificity (e.g. to fill a gap), prominence at pragmatic level (e.g. to direct the discourse), expressiveness (e.g. for strong emotions) and idiomacy, also semantic and pragmatic extension.

Keywords: code-copying, oral speech, podcasts, vlogs, English, Estonian

Helin Kask on Tallinna Ülikooli teadur, kelle uurimisteemad seonduvad noorte keele ja mitmekeelse suhtlusega.
helin.kask@tlu.ee